

Συλλογή της Νομολογίας

Υπόθεση C-449/16

Kerly Del Rosario Martinez Silva
κατά
Istituto nazionale della previdenza sociale (INPS)
και
Comune di Genova

(αίτηση του Corte d'appello di Genova
για την έκδοση προδικαστικής απόφασεως)

«Προδικαστική παραπομπή – Κοινωνική ασφάλιση – Κανονισμός (ΕΚ) 883/2004 – Άρθρο 3 – Οικογενειακές παροχές – Οδηγία 2011/98/ΕΕ – Άρθρο 12 – Δικαίωμα ίσης μεταχείρισεως – Υπήκοοι τρίτων χωρών κάτοχοι ενιαίας άδειας»

Περίληψη – Απόφαση του Δικαστηρίου (έβδομο τμήμα) της 21ης Ιουνίου 2017

1. Κοινωνική ασφάλιση – Διακινούμενοι εργαζόμενοι – Κανονιστική ρύθμιση της Ένωσης – Καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής – Παροχές που εμπίπτουν και παροχές που εξαιρούνται – Κριτήρια διακρίσεως

(Κανονισμός 883/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, άρθρο 3 § 1)

2. Κοινωνική ασφάλιση – Οικογενειακές παροχές – Έννοια – Επίδομα οικογενειών με τουλάχιστον τρία ανήλικα τέκνα – Εμπίπτει

(Κανονισμός 883/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, άρθρα 1, στοιχείο στ', και 3 § 1, στοιχείο ι')

3. Συνοριακοί έλεγχοι, άσυλο και μετανάστευση – Μεταναστευτική πολιτική – Ενιαία διαδικασία υποβολής αίτησης για τη χορήγηση στους υπηκόους τρίτων χωρών ενιαίας άδειας διαμονής και εργασίας στην επικράτεια κράτους μέλους – Οδηγία 2011/98 – Δικαίωμα ίσης μεταχείρισης – Εθνική κανονιστική ρύθμιση που δεν χορηγεί σε κάτοχο ενιαίας άδειας επίδομα οικογενειών με τουλάχιστον τρία ανήλικα τέκνα – Δεν επιτρέπεται

(Οδηγία 2011/98 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, άρθρα 2, στοιχείο γ', 3, στοιχείο γ', και 12· οδηγία 2003/109 του Συμβουλίου)

1. Βλ. το κείμενο της απόφασεως.

(βλ. σκέψεις 20-22)

2. Ως προς το ζήτημα κατά πόσον συγκεκριμένη παροχή εμπίπτει στην κατ' άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο ι', του κανονισμού 883/2004 έννοια των οικογενειακών παροχών, επισημαίνεται ότι, κατά το άρθρο 1, στοιχείο κστ', του κανονισμού αυτού, ως «οικογενειακή παροχή» νοείται κάθε παροχή σε

είδος ή σε χρήμα που προορίζεται για αντιστάθμιση των οικογενειακών βαρών, εξαιρουμένων των προκαταβολών παροχών διατροφής και των ειδικών επιδομάτων τοκετού ή υιοθεσίας που αναφέρονται στο παράρτημα I του κανονισμού αυτού. Το Δικαστήριο έχει κρίνει κατά το παρελθόν ότι ο όρος «αντιστάθμιση των οικογενειακών βαρών» πρέπει να ερμηνεύεται ως αναφερόμενος, ιδίως, σε κρατική συνεισφορά στον οικογενειακό προϋπολογισμό η οποία σκοπεύει στην ελάφρυνση των βαρών που συνεπάγεται η συντήρηση των τέκνων (βλ., συναφώς, απόφαση της 19ης Σεπτεμβρίου 2013, Hliddal και Bornand, C-216/12 και C-217/12, EU:C:2013:568, σκέψη 55 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

Όσον αφορά την επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης παροχή, από τη διαβιβασθείσα στο Δικαστήριο δικογραφία προκύπτει, αφενός, ότι το ANF καταβάλλεται στους δικαιούχους που το αιτούνται εφόσον πληρούνται οι προβλεπόμενες από το άρθρο 65 του νόμου 448/1998 προϋποθέσεις που σχετίζονται με τον αριθμό ανήλικων τέκνων και με το εισοδηματικό όριο. Συνεπώς, η παροχή αυτή χορηγείται άνευ οιασδήποτε προηγούμενης εξατομικευμένης και κατά διακριτική ευχέρεια σταθμίσεως των προσωπικών αναγκών του αιτούντος, επί τη βάση εκ του νόμου οριζόμενης καταστάσεως. Αφετέρου, το ANF συνίσταται σε χρηματικό ποσό το οποίο καταβάλλεται κατ' έτος στους εν λόγω δικαιούχους και σκοπεύει στην αντιστάθμιση των οικογενειακών βαρών. Πρόκειται, επομένως, πράγματι για παροχή σε είδος η οποία, υπό τη μορφή της δημόσιας συνεισφοράς στον οικογενειακό προϋπολογισμό, σκοπεύει στην ελάφρυνση των βαρών που συνεπάγεται η συντήρηση των τέκνων.

Εκ του συνόλου των ανωτέρω εκτιμήσεων συνάγεται ότι παροχή όπως το ANF συνιστά παροχή κοινωνικής ασφαλίσεως η οποία εμπίπτει στην κατ' άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο ι', του κανονισμού 883/2004 έννοια των οικογενειακών παροχών.

(βλ. σκέψεις 23-25)

3. Κατ' ορθή ερμηνεία, το άρθρο 12 της οδηγίας 2011/98/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, σχετικά με ενιαία διαδικασία υποβολής αίτησης για τη χορήγηση στους υπηκόους τρίτων χωρών ενιαίας άδειας διαμονής και εργασίας στην επικράτεια κράτους μέλους και σχετικά με κοινό σύνολο δικαιωμάτων για τους εργαζομένους από τρίτες χώρες που διαμένουν νομίμως σε κράτος μέλος, αντιτίθεται σε εθνική κανονιστική ρύθμιση όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, η οποία αποκλείει το δικαίωμα υπηκόου τρίτης χώρας, κατόχου ενιαίας άδειας, κατά την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο γ', της οδηγίας αυτής, προς λήψη παροχής όπως το επίδομα υπέρ οικογενειών με τουλάχιστον τρία ανήλικα τέκνα, το οποίο καθιερώθηκε με τον νόμο 448 – *Misure di finanza pubblica per la stabilizzazione* (νόμο 448, περί δημοσιονομικών μέτρων για τη σταθεροποίηση και την ανάπτυξη), της 23ης Δεκεμβρίου 1998.

Συναφώς, από το άρθρο 12, παράγραφος 1, στοιχείο ε', της οδηγίας 2011/98, σε συνδυασμό με το άρθρο 3, στοιχείο γ', αυτής, προκύπτει ότι πρέπει, μεταξύ άλλων, να απολαύουν της ίσης μεταχειρίσεως που προβλέπεται από την πρώτη εκ των εν λόγω διατάξεων οι υπήκοοι τρίτων χωρών που έγιναν δεκτοί σε κράτος μέλος προκειμένου να εργασθούν σε αυτό σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης ή με το εθνικό δίκαιο. Τέτοια είναι η περίπτωση υπηκόου τρίτης χώρας, κατόχου ενιαίας άδειας, κατά την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο γ', της οδηγίας αυτής, εφόσον, δυνάμει της διατάξεως αυτής, η εν λόγω άδεια επιτρέπει στον υπήκοο αυτόν να διαμένει νομίμως στο έδαφος του κράτους μέλους που χορήγησε την άδεια με σκοπό την εργασία.

Εντούτοις, δυνάμει του άρθρου 12, παράγραφος 2, στοιχείο β', πρώτο εδάφιο, της οδηγίας 2011/98, τα κράτη μέλη δύνανται να περιορίζουν τα δικαιώματα που απονέμονται από το άρθρο 12, παράγραφος 1, στοιχείο ε', της οδηγίας αυτής στους εργαζομένους υπηκόους τρίτων χωρών, πλην των δικαιωμάτων εκείνων οι οποίοι εργάζονται ή εργάστηκαν επί τουλάχιστον έξι μήνες και οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι ως άνεργοι. Εξάλλου, κατά το άρθρο 12, παράγραφος 2, στοιχείο β', δεύτερο εδάφιο, της εν λόγω οδηγίας, τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν ότι το άρθρο 12, παράγραφος 1, στοιχείο ε', της οδηγίας αυτής, το οποίο αφορά τις οικογενειακές παροχές, δεν εφαρμόζεται στους

υπηκόους τρίτων χωρών στους οποίους έχει επιτραπεί να εργασθούν στο έδαφος κράτους μέλους για περίοδο που δεν υπερβαίνει τους έξι μήνες, καθώς και στους υπηκόους τρίτων χωρών στους οποίους έχει επιτραπεί να διαμένουν στο έδαφος αυτό λόγω σπουδών ή σε υπηκόους τρίτων χωρών στους οποίους επιτρέπεται να εργασθούν βάσει θεωρήσεως.

Επομένως, όπως η οδηγία 2003/109, η οδηγία 2011/98 προβλέπει, υπέρ ορισμένων υπηκόων τρίτων χωρών, δικαίωμα ίσης μεταχειρίσεως, το οποίο αποτελεί τον κανόνα, και απαριθμεί τις παρεκκλίσεις από το δικαίωμα αυτό που τα κράτη μέλη έχουν την ευχέρεια να εισαγάγουν. Επίκληση των παρεκκλίσεων αυτών χωρεί, συνεπώς, μόνον εάν οι αρμόδιες για την εφαρμογή της οδηγίας αυτής αρχές του οικείου κράτους μέλους έχουν δηλώσει σαφώς την πρόθεσή τους να κάνουν χρήση των εν λόγω παρεκκλίσεων (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 24ης Απριλίου 2012, *Kamberaj*, C-571/10, EU:C:2012:233, σκέψεις 86 και 87).

(βλ. σκέψεις 27-29, 32 και διατακτ.)